

Hele. Til Mindretallets Forslag kan jeg ikke slutte mig, idet jeg anseer de Ulemper, som derved vilde fremstaae, for større end dem, der derved vilde fjernes.

Indenrigsministeren: Jeg kan i Meget henholde mig til hvad den ærede sidste Taler har sagt, og navnlig skal jeg bemærke, at naar han idag, som ved saa mange tidligere Leiligheder, har indledet sit Foredrag med at gjøre Undskyldning for, at han tog Ordet her i Forsamlingen, da er denne Undskyldning for mit Vedkommende ibetmindste aldeles overflødig, da det altid har været mig en Glæde at høre ham tage Ordet i en Forsamling, hvoraf han er Medlem, og give smukke og værdifulde Bidrag til Afgjørelsen af de Spørgsmaal, for hvis Skyld vi her ere forsamlede. Der er navnlig een Henseende, hvori jeg kan henholde mig til den ærede sidste Taler, idet jeg maa takke ham for den Klarhed og Bestemthed, hvormed han fremhævede den tosidede Opfattelsesmaade af hele dette Forhold, og for hans Opfordring til os Alle, til hver især at holde sig til Sit. Det er ganske vist, at det, der vedrører mig som Indenrigsminister, falder sammen med det, som vedrører Rigsdagen som den, om hvis Samtykke her er Spørgsmaal. Det er den ene Side af Sagen, det er den, jeg har havt Anledning til at drøfte, og det er den, Rigsdagen rettelig har at holde sig til, idet den betragter Sagen som vedkommende Landbohøjskolen som Institution, og dette er det umuligt at udtrykke skarper og bestemtere, end den ærede Rigsdagsmand har gjort. At et Arrangement som det her omtalte vil være i høi Grad til Landbohøjskolens Tarv, det er givet, idet denne vil faae et langt fyldigere Omraade, og Underviisningen der vil komme langt Flere tilgode, og saaledes rimeligviis vil bære langt bedre Frugter. Det er rimeligt, at, ved den Maade, hvorpaa det Hele er tilfattet ordnet, vil der ved Siden heraf opnaaes andre Goder, der ganske vist ogsaa ville kunne opnaaes ved en særlig Bevilling, men det pleier dog ikke at være en Mangel ved et Forslag, at det kan realiseres uden nye Opoffelser. Nu have de Herrer meent, at Tilbudet var for fordelagtigt for os, til at det passende kunde fremkomme fra vor

Side. Det er efter min Mening en urigtig Opfattelse, at det er et Forslag fra Rigsdagen til Rigsrådet. Forholdet er dette: Det er et Forslag, der er gjort fra Finansministeren til Indenrigsministeren, og som Indenrigsministeren ikke kan gaae ind paa uden dertil at erhverve Rigsdagens Samtykke, og Finansministeren vil derpaa have at foreslaae Sagen for Rigsrådet. Det er ganske i sin Orden, at jeg baade i Motiverne, der ledsage Lovudkastet, og i de Foredrag, som jeg har holdt her, kun løseligt og under bestemt Reservation af, at det var Noget, der saa udenfor mit Omraade, har berørt den Interesse, Forandringen kunde have for Forstunderviisningen. Det er imidlertid en Tanke, der ligger nær, at det ogsaa for den maa være vigtigt at faae den nu hjemløse Underviisning indordnet under en bestaaende, med god Føie velanset Anstalt, og jeg kan derfor ikke Andet end beklage, at man her er kommen ind i en forunderlig Diskussion om, hvorvidt det er en Prægravation til Høire eller til Venstre. Det forekommer mig rigtignok, at det Ord „Prægravation“ er et Ord, der saa ofte er brugt til derunder at tilføie Danmark mange Videlser, at jeg synes, at man — for at bruge et populært Udtryk — skulde tælle to Gange paa Knapperne, inden man besluttede sig til at kaste det ind i en Debat. Det er indlysende for mig, naar jeg betragter Sagen udefra og altsaa ikke fra det særlige Standpunkt, hvorfra jeg er kaldet til at betragte Sagen, at det er en Forandring, der er til Fordeel for begge, og her ere netop saaledes de Betingelser tilstede, der først og fremmest maae komme i Betragtning, naar der skal være Tale om, at den Fordeel, der vindes paa den ene Side, ikke kjøbes med en Opoffelse fra en anden Side. Begge Parter ere i dette Tilfælde vel kjente med Forandringen, idet jeg ikke kan skjønne Andet — og jeg skal tillade mig at udtale det, naagt Forstuvæsenet ikke henhører under Indenrigsministeriet — end at der efter det Foreslaaede vil blive givet en langt fyldigere Underviisning for Forsteteleverne end den, der nu kan blive dem til Deel. Fra Landbohøjskolens Standpunkt betragtet kan jeg ikke Andet end gjentage, hvad den ærede sidste Taler har lagt os saa alvorligt paa Sinde, at